

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Aleše Šťastného a soudců JUDr. Tomáše Pirka a JUDr. Markéty Čermínové ve věci

žalobkyně: **Ing. M. K.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Filipem Němcem
sídlem Opletalova 1535/4, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2 - Nové Město
za níž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2 - Nové Město

o náhradu škody a nemajetkové újmy,

k odvolání žalobkyně a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 11. 11. 2022, č. j. 15 C 114/2021-447

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé II. co do částky 173 163 Kč s příslušenstvím z této částky a v zamítavém výroku o věci samé III. co do částky 48 945 292,10 Kč s příslušenstvím z této částky **potvrzuje**.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v zamítavém výroku o věci samé III. **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 1 448 628 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,25 % ročně od 17. 6. 2021 do zaplacení, do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku
- III. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé II. co do částky 305 386 Kč s příslušenstvím z této částky, v zamítavém výroku o věci samé co do částky

Shodu s prvopisem potvrzuje P.V.

50 406 890 Kč s příslušenstvím z této částky a ve výroku o nákladech řízení IV. **zrušuje** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně řízení co do částky 429 815 Kč s příslušenstvím zastavil (výrok I), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni do patnácti dnů od právní moci rozsudku částku 3 833 713 Kč s příslušenstvím (výrok II), co do částky 100 847 426,10 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl (výrok III) a dále žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 290 902 Kč (výrok IV). Takto rozhodl o požadavku žalobkyně na náhradu škody a nemajetkové újmy způsobené jí nezákonným trestním stíháním vedeným na základě usnesení Policie České republiky pod č.j. OKFK-108-507/TČ-2011-252301 ze dne 23. 10. 2012.
2. Žalobkyně se domáhala náhrady škody a nemajetkové újmy způsobené jí nezákonným trestním stíháním. Jako náhradu škody požadovala skutečně vynaložené náklady na obhajobu s tím, že byla zastoupena JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., kterému za jeho zastupování uhradila částku ve výši 751 860 Kč, dále byla zastoupena Mgr. Josefem Bartoníčkem, kterému zaplatila 75 028 Kč. Jako škodu dále požadovala proplatit i částku 12 100 Kč za znalecký posudek pro Ing. Sokanckého CSc., a dále 96 593 Kč jako náhradu vlastních cestovních nákladů na jednání orgánů činných v trestním řízení včetně soudů a jednotlivých porad s jejími obhájci. Dále žalobkyně požadovala škodu spočívající v přímých nákladech uhrazených věznicí za období od 3. 5. 2018 do 11. 12. 2018 ve výši 10 935 Kč, částku 7 300 Kč představující hovorné z výkonu trestu odnětí svobody a náklady na léky hrazené věznicí ve výši 1 107 Kč. Dále žalobkyně žádala uhradit náklady civilního života, které byla nucena hradit i po dobu výkonu trestu, a to platby za údržbu domu a hypotéku, celkem 46 616 Kč. Žalobkyně rovněž žádala náhradu škody spočívající v doplatku rozdílů zisku, kterého by byla fakticky dosáhla nebýt jejího odvolání z pozice xxx xxx v důsledku trestního řízení, a ziskem, kterého v namítaném období fakticky dosáhla. Za období od 26.10.2012 do 3.8.2015 požadovala částku ve výši 572 424 Kč, za období od 4.8.2015 do 17.1.2018 částku ve výši 1 600 100 Kč a za období od 18.1.2018 do 30.6.2020 ve výši 2 124 973 Kč. Dalším požadavkem žalobkyně byl nárok na náhradu škody v podobě neproplacené dovolené v rozsahu 50 dnů, která by byla za normálních okolností žalobkyni proplacena ve výši 173 163 Kč a ušlý zisk ve výši 418 880 Kč, kterého žalobkyně nedosáhla u společnosti UxxxO, v.o.s. v období od 1. 3. 2018 do 30. 6. 2020.
3. Dále se žalobkyně domáhala náhrady nemajetkové újmy, a to za nepřiměřenou délku trestního řízení ve výši 6 000 000 Kč, za 223 dnů výkonu trestu odnětí svobody částku 780 500 Kč, za zneuctění jména, pověsti osobní i profesní, medializaci a zásah do soukromí 20 000 000 Kč, za diskreditaci v pracovní oblasti a zničenou pracovní kariéru před jejím vrcholem 24 000 000 Kč, za zničení rodinného života a nemožnost počít dítě 50 000 000 Kč a za škodu na zdraví 30 000 000 Kč.
4. V průběhu řízení, po částečném uznání a dobrovolném vyplacení některých nároků žalovanou, došlo k částečnému zpětvzetí žaloby ve výši 1 570 983,90 Kč, kdy byla ze strany žalované žalobkyni proplacena částka 1 560 634,90 Kč. Zároveň žalobkyně vzala žalobu zpět co do částky 10 935 Kč, když dne 8. 2. 2022 ze strany Vězeňské služby České republiky jí byla uhrazena částka 10 935 Kč, kterou žalobkyně vyplatila na náhradě nákladů vynaložených na výkon trestu odnětí svobody. Dále došlo ke zpětvzetí žaloby ve výši 418 880 Kč představující požadavek žalobkyně na úhradu ušlého zisku ze strany společnosti UxxxO v. o . s.
5. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že proti žalobkyni bylo usnesením Policie ČR č. j. OKFK - 108-507/TČ-2011-252301 ze dne 23. 10. 2012 zahájeno trestní stíhání. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 22. 2. 2016, sp. zn. 46 T 7/2013, byla uznána vinnou z trestného činu podle § 329 odst. 3 tr. zákoníku a odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání osmi let a šesti měsíců do věznice s ostrahou a zákazem činnosti v trvání 10 let. Při veřejném zasedání Vrchního soudu v Olomouci konaném dne 17. 1. 2018 byl pod sp. zn. 5 To56/2016, vyhlášen rozsudek s tím, že žalobkyně byla odsouzena podle § 329 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání

Shodu s prvopisem potvrzuje P.V.

sedmi let do věznice s ostrahou, zákazu činnosti 10 let a byl jí uložen peněžitý trest ve výměře 250 celých denních sazeb po 1 000 Kč. Dne 3. 5. 2018 nastoupila žalobkyně do výkonu trestu odnětí svobody. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2018 bylo rozhodnuto tak, že rozsudek soudu prvního stupně a rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ve věci týkající se dovolání obviněné Ing. M. S. byl zrušen. Příkaz o propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je ze dne 11. 12. 2018. Poslední rozhodnutí v posuzovaném řízení vydal Vrchní soud v Olomouci pod č.j. 5 To 15/2020-12196, který odvolání státního zástupce proti rozsudku, kterým byla Ing. M. S. zproštěna obžaloby, zamítl. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 24. 6. 2020. Právnímu zástupci žalobkyně bylo doručeno dne 21.7.2020. Žalobkyni bylo doručeno dne 5.8.2020

6. Po provedeném dokazování posoudil soud prvního stupně věc po právní stránce podle příslušných ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“, nebo „zákon č. 82/1998 Sb.“).
7. Nejprve se zabýval nárokem žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy z titulu porušení práva žalobkyně na spravedlivý proces nevydáním rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Vyšel z toho, že předmětné řízení trvalo 7 let a 9 měsíců, což je doba nepřiměřená, a proto žalobkyni s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu přiznal finanční zadostiučinění. K výši finančního zadostiučinění soud prvního stupně dospěl po zohlednění zákonných kritérií následovně. Základní částka za 7 let a 9 měsíců trvání řízení činí 15 000 Kč za rok, za první dva roky v poloviční výši v souladu se stanoviskem Nejvyššího soudu, tedy částku 101 250 Kč. Od této částky soud prvního stupně odečetl v souladu se stanoviskem občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010 (dále též jen „Stanovisko“) a § 31a odst. 3 OdpšK částky rovnající se 20 % z důvodu, že se věc nacházela na třech stupních soudní soustavy, 10 % z důvodu skutkové a právní složitosti věci. Chování žalobkyně nelze ničeho vytknout, z tohoto důvodu soud prvního stupně nepřistoupil k procentuální moderaci nároku. Ohledně významu soud prvního stupně uvedl, že tento hodnotil samostatně v části týkající se odškodnění za nezákonné rozhodnutí a samotné vedení trestního stíhání žalobkyně, a proto jej při výpočtu zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení nezohlednil. Celkem tedy soud prvního stupně základní částku ponižil o 30 %, což činí částku ve výši 70 875 Kč. Soud prvního stupně proto žalobkyni přiznal částku ve výši 5 875 Kč, když částka 65 000 Kč již byla ze strany žalované vyplacena dobrovolně.
8. Dále se soud prvního stupně zabýval požadavkem žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy z titulu nezákonného rozhodnutí a dospěl k závěru, že odpovědnostní titul je dán. V posuzovaném řízení došlo k vydání nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 7 a 8 OdpšK, a to usnesení Policie ČR ze dne 23. 10. 2012, č. j. OKFK -108-507/TC-2011-252301, neboť žalobkyně byla zproštěna obžaloby. Soud prvního stupně se proto zabýval jednotlivými nároky uplatněnými žalobkyní, přičemž vycházel z judikatury jak Nejvyššího, tak Ústavního soudu, vyloučil nárok žalobkyně na náhradu škody na zdraví k samostatnému projednání (řízení o tomto nároku je vedeno u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 15 C 263/2022) a dále velmi obsáhle a podrobně vyjádřil své úvahy, které jej v návaznosti na citovanou judikaturu vedly ke konečné částce poskytnutého zadostiučinění. V souladu s judikaturou Nejvyššího soudu případ žalobkyně porovnal s případem spoluobžalované Ing. A. V., xxx xxx, která byla odškodněna částkou 600 000 Kč. Dospěl však k závěru, že oproti této poškozené u žalobkyně došlo k masivnějším zásahům ve všech sférách její osobnosti. Došlo k jejímu zatčení před zraky spolupracovníků, na rozdíl od referenční poškozené došlo ke zničení zdraví žalobkyně vznikem depresí, nespavostí, úzkostmi. Došlo k zásahu v profesní sféře, kdy na rozdíl od Ing. A. V., která po celou dobu trestního stíhání zůstala v původní pozici xxx xxx, byla žalobkyně ze své pozice odvolána a nakonec propuštěna. Na rozdíl od srovnávaného případu byla žalobkyně po dobu 223 dnů na základě pravomocného odsuzujícího rozsudku omezena na svobodě výkonem trestu odnětí svobody. Soud prvního stupně tedy dospěl k závěru, že žalobkyni náleží vyšší částka odškodnění, než v porovnaném případě Ing. A. V., a vzniklou nemajetkovou újmu reparoval celkovou částkou ve výši 750 000 Kč. Vzhledem k tomu, že částka 414 000 Kč již

Shodu s prvopisem potvrzuje P.V.

byla žalovanou dobrovolně vyplacena, soud prvního stupně žalobkyni přiznal náhradu nemajetkové újmy ve zbývající výši 336 000 Kč.

9. Pokud jde o požadavek žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné odnětí svobody vzniklé výkonem jí uloženého trestu odnětí svobody v délce 223 dnů (od 3.5.2018 do 11.12.2018), přisvědčil soud prvního stupně žalované, která při určení výše přiměřeného zadostiučinění vycházela z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, a přiznal žalobkyni částku odškodnění ve výši 1500 Kč za jeden den odnětí svobody, tedy v celkové výši 334 500 Kč.
10. Nároky žalobkyně na skutečnou škodu, tedy úhradu nákladů vynaložených na právní zastoupení v trestním řízení soud prvního stupně (shodně se žalovanou) uznal důvodnými pouze v části, a to co do částky 715 521,27 Kč. Stejně tak nárok samotné žalobkyně na cestovné shledal důvodným pouze v části 31 613,63 Kč. Nárok žalobkyně na zaplacení nákladů civilního života soud prvního stupně neshledal jako důvodný a v této části (46 616 Kč) žalobu zamítl. Naopak, pokud jde o nárok za zaplacení znalečného, nákladů na použití telefonu z výkonu trestu odnětí svobody a nákladů na léky hrazené věznicí, shledal soud prvního stupně žalobu důvodnou.
11. Pokud jde o nárok žalobkyně na ušlou mzdu vyšel soud prvního stupně z tabulek Energetického regulačního úřadu a žalobkyni přiznal za období od 26. 10. 2012 do 3. 8. 2015 nárok ušlý zisk ve výši 242 654 Kč, za období od 4. 8. 2015 do 17. 1. 2018 ve výši 1 298 789 Kč, a za období od 18. 1. 2018 do 30. 6. 2020 ve výši 1 756 725 Kč, když ušlý zisk je představován rozdílem platů s odměnami bez rozdílu osobních příplatků. Soud prvního stupně rovněž považoval za důvodný nárok žalobkyně na proplacení nevyčerpané dovolené ve výši 173 163 Kč.
12. O náhradě nákladů řízení soud prvního stupně rozhodl podle § 142 odst. 1, 2 a § 146 odst. 2 o. s. ř., když každý z účastníků měl úspěch ve věci jen částečný.
13. Proti tomuto rozsudku, jeho zamítavému výroku III., vyjma části týkající se nákladů civilního života žalobkyně (jak upřesnila u odvolacího jednání), podala žalobkyně včasné odvolání.
14. Nesouhlasila s tím, aby náklady obhajoby byly kráceny ohledně porad mezi žalobkyní a jejím advokátem s tím, že zákon nikde podobu zápisu o poradě mezi klientem a advokátem neupravuje. Je obvyklou praxí, že tyto zápisy podepisuje toliko klient, neboť advokát sám se jimi vyказuje k přiznání nároku na náhradu tohoto úkonu. Taktéž se má za to, že advokát jako představitel zvláštního stavu, vázaný řadou etických povinností, nevystavuje nepravdivé zápisy o poradách.
15. Dále žalobkyně namítala, že soud prvního stupně nároky z ušlého zisku krátil o položky, které ve všech třech obdobích spadaly do kategorie osobních příplatků. Pokud měl soud prvního stupně za to, že žalobkyně neprokázala, že by osobního příplatku v daných obdobích dosáhla, měl postupovat podle § 118a odst. 3 o. s. ř. a žalobkyni náležitě vyzvat a poučit. Žalobkyně by v takovém případě doplnila důkazy, jimiž by prokázala, že s největší pravděpodobností by osobních příplatků dosáhla.
16. Žalobkyně dále nesouhlasila s výší zadostiučinění přiznaného jí za vzniklé nemajetkové újmy, přičemž argumentovala tzv. obecnou zkušeností (common sense). Soud prvního stupně, ač konstatoval řadu velmi vážných následků, které – oproti referenčnímu subjektu Ing. A. V. – nezákonné stíhání a rozhodnutí na žalobkyni mělo, navýšil náhradu o pouhých 150 000 Kč. Již prostou intuicí a základní lidskou zkušeností je přitom seznatelné, že částka 150 000 Kč nemůže „dorovnat“ zásadní odlišnosti v újmě žalobkyně a na první pohled je zřejmé, že zadostiučinění poskytnuté žalobkyni by mělo být znatelně vyšší.
17. Stejně tak žalobkyně nesouhlasila s výší poskytnutého zadostiučinění za výkon trestu odnětí svobody a nepřiměřenou délku řízení, a to již s ohledem na to, že soud prvního stupně vycházel z metodiky vymezené Nejvyšším soudem před více než 13 lety, přičemž od té doby se z důvodu postupující humanizace hledí na životní podmínky člověka stále vážněji. Žalobkyně proto navrhla,

Shodu s prvopisem potvrzuje P.V.

aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadené části výroku III. zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

18. Žalovaná rovněž podala proti tomuto rozsudku odvolání, avšak pouze do části vyhovujícího výroku II. co do částky 478 549 Kč. Soud prvního stupně při určení výše ušlého zisku žalobkyně zcela slepě převzal tabulky a výpočty ušlého platu předložené žalobkyní, aniž by je podrobil jakémukoliv kritickému přezkoumání. Žalovaná upozorňovala, že žalobkyně dle svých tvrzení v měsících dubnu 2013, květnu 2013, prosinci 2013, únoru 2018, březnu 2018 a dubnu 2018 nevykonávala práci a byla jí poskytována nemocenská. Za tato období by tedy žalobkyně neměla mít nárok na náhradu škody spočívající v ušlém výdělku, a žaloba proto měla být co do částky 293 386 Kč zamítnuta. Dále žalovaná nesouhlasila s náhradou platu za žalobkyní nevyčerpanou dovolenou. Žalobkyni byla přiznána plná náhrada ušlého platu za období od zproštění výkonu služby do zániku jejího služebního poměru, tedy za období, kdy fakticky (byť ne svou vinou) nepracovala a nevznikal jí nárok na dovolenou na zotavenou. Při normálním běhu událostí, nebýt nezákonného trestního stíhání, by žalobkyně čerpala dovolenou na zotavenou za kalendářní rok dle dohody nebo pokynů zaměstnavatele a nebylo by možné, aby zároveň dosahovala plného platu a k tomu obdržela náhradu platu za dovolenou. Žaloba proto měla být co do částky 173 163 Kč zamítnuta. Konečně žalovaná namítala, že v období od ledna do června služební místo žalobkyně (ředitel xxx) neexistovalo, a žaloba by proto měla být co do částky 12 000 Kč zamítnuta. Závěrem žalovaná navrhla, aby odvolací soud změnil výrok II. napadeného rozsudku tak, že se žaloba co do částky 478 549 Kč zamítá.
19. Odvolací soud přezkoumal z podnětu a v mezích podaných odvolání napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že odvolání obou účastnic jsou zčásti důvodná.
20. Odvolací soud, pokud jde o skutkové závěry, plně odkazuje na podrobné odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, když soud prvního stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu, provedené důkazy hodnotil v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 132 o. s. ř.) a učinil na jejich základě odpovídající skutkové závěry. V návaznosti na to soud prvního stupně věc v některých bodech i správně posoudil po právní stránce. Ve zbývajících částí však odvolací soud dospěl k odlišným právním závěrům.
21. Odvolací soud považuje posouzení nároku žalobkyně na zadostiučinění za nepřiměřenou délku trestního řízení v zásadě za správné odpovídající zákonu č. 82/1998 Sb. a ustálené judikatuře Nejvyššího soudu. Namítala-li žalobkyně potřebu valorizace základní částky, odvolací soud odkazuje např. na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2021, sp. zn. 30 Cdo 901/2021, ve kterém Nejvyšší soud konstatoval, že při stanovení finančního zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení je třeba přiznat zadostiučinění přiměřené konkrétním okolnostem případu a závažnosti vzniklé újmy, a naopak se vyvarovat mechanické aplikace práva s touhou po dosažení matematicky přesného výsledku (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 4539/2011) a že na přiměřenost výše základní částky zadostiučinění nemá vliv ani znehodnocení měny v důsledku inflace nebo změna kursu měny (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2013, sp. zn. 30 Cdo 1964/2012, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 30 Cdo 2989/2011, ze dne 24. 6. 2013, sp. zn. 30 Cdo 3331/2012, a ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. 30 Cdo 5760/2017). Z části VI. Stanoviska přitom vyplývá, že základní částka 15 000 Kč až 20 000 Kč za první dva a dále za každý následující rok trvání nepřiměřeně dlouho vedeného řízení je obecně nastavena výrazně výše než 45 % toho, co za porušení předmětného práva přiznal ve věcech proti České republice ESLP (srov. též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2012, sp. zn. 30 Cdo 384/2012, nebo rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 29. 3. 2006, věc Apicella proti Itálii, stížnost č. 64890/01, odst. 72). Nejvyšší soud zatím neshledal důvod se od této své ustálené rozhodovací praxe odchýlit a stejně tak odvolací soud.
22. Odvolací soud však, s ohledem na extrémní délku posuzovaného řízení, kdy se jednalo o řízení trestní, které ze své povahy má zvýšený význam pro poškozeného, a proto má prioritu a mělo by

Shodu s prvopisem potvrzuje P.V.

být skončeno v co nejkratší době, stanovil základní částku pro odškodnění na horní hranici rozmezí stanoveného Nejvyšším soudem, tedy na částku 20 000 Kč za první dva roky trvání řízení a dále 20 000 Kč za každý následující rok trvání řízení. Dále odvolací soud považuje hodnocení kritérií vymezených § 31a odst. 3 OdpŠk tak, jak jej učinil soud prvního stupně, za správný, vyjma kritéria významu řízení, které soud prvního stupně vůbec nehodnotil. Odvolací soud s ohledem na vyšší význam trestního řízení pro žalobkyni navýšil základní částku odškodnění o 30 %. Žalobkyni tak náleží odškodnění nemajetkové újmy z důvodu nepřiměřené délky trestního řízení v celkové výši 135 003 Kč. Vzhledem k tomu, že soudem prvního stupně již bylo žalobkyni přiznáno 70 875 Kč, odvolací soud žalobkyni přiznal dalších 64 128 Kč.

23. Pokud jde o nárok žalobkyně na zadostiučinění za nemajetkovou újmu vyplývající z nezákonného trestního stíhání, kterou žalobkyně rozčlenila do několika kategorií (za zneuctění jména, pověsti osobní i profesní, medializaci a zásah do soukromí 20 000 000 Kč, za diskreditaci v oblasti pracovní 24 000 000 Kč, za zničení rodinného života a možnosti počít dítě 50 000 000 Kč a za škodu na zdraví 30 000 000 Kč), postupoval soud prvního stupně správně, když vyloučil požadavek na náhradu škody na zdraví k samostatnému projednání. K tomuto nároku se však vztahuje i nárok na zničení rodinného života a možnosti počít dítě, neboť tento nárok žalobkyně konstruovala tak, že v důsledku škody na zdraví, kterou utrpěla, přišla o možnost založit s tehdejšími partnerem rodinu (počít dítě), což bylo jednou z příčin rozpadu jejich dlouholetého vztahu. Jedná se tedy o nárok žalobkyně na ztížení společenského uplatnění, který souvisí se škodou na zdraví, jak vyplývá z § 2958 o. z.
24. Vzhledem k odlišnosti uplatněného nároku se jeví vhodným, aby soud prvního stupně i tuto část nároku (50 000 000 Kč) postupem podle § 112 o. s. ř. vyloučil k samostatnému řízení a projednal spolu s již k samostatnému řízení vyloučeným nárokem na náhradu škody na zdraví.
25. V dalších částech tohoto nároku soud prvního stupně správně vycházel z judikatury vyšších soudů s tím, že zhodnocení intenzity újmy závisí na jedinečných okolnostech případu a vzpírá se jednoduchému tabulkovému přístupu, je nutno zajistit, aby zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou státem bylo přiznáváno s respektem k principu rovnosti před zákonem, aby se jednotlivcům ve srovnatelných případech dostalo srovnatelné právní ochrany (srov. např. nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2175/16). Odvolací soud proto shodně se soudem prvního stupně přistoupil ke srovnání intenzity zásahu, respektive výše zadostiučinění s podobnými případy, které již byly v soudní praxi vyřešeny. Současně vycházel z judikatury Nejvyššího soudu (např. rozsudku ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011), která stanoví základní kritéria pro srovnávání případu a pro určování výše peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním, a aplikoval tedy kritéria povahy trestní věci, délky trestního řízení a následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené. Odvolací soud taktéž vyšel ze zásad formulovaných Ústavním soudem obecně ve vztahu k odškodňování újmy vzniklé v důsledku trestního stíhání bezúhonných osob, které působily ve veřejných funkcích či vedoucích funkcích exekutivy státu, jejich kariéra byla založena na uplatňování vysoké odbornosti, a které byly pro výkon veřejné funkce známy široké veřejnosti tím, že trestní stíhání bylo medializováno a zasáhlo negativně do jejich profesního růstu (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 417/21, III. ÚS 3271/20). V nálezu sp. zn. III. ÚS 3271/20 pak Ústavní soud uvedl, že stát nesmí závažnost nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním bagatelizovat přiznáním nepřiměřeně nízké nebo dokonce jen symbolické náhrady. Výše přiznané peněžité náhrady musí vždy naplnit požadavky plynoucí z čl. 36 odst. 3 listiny a principu demokratického právního státu podle čl. 1 odst. 1 Ústavy, mohlo by být výzvou pro obecné soudy, aby zvážily, zda již v minulosti přiznaná odškodnění, se kterými poměří nově přiznaná odškodnění, byla opravdu dostatečná. Dále zdůraznil, že zásah trestního stíhání do cti a dobré pověsti poškozeného je o to citelnější, bylo-li trestní řízení posléze skončeno zprošťujícím rozsudkem, v němž bylo konstatováno, že skutek, z něhož byl stěžovatel obžalován, nebyl trestným činem a uložil obecným soudům povinnost dostatečným způsobem přihlídnout ke skutečnosti, že poškozený byl stíhán pro skutek, který od počátku vůbec nebyl trestným činem a zproštění obžaloby tak byl nebylo důsledkem důkazní

Shodu s prvopisem potvrzuje P.V.

nouze, ale selháním verifikační filtrační funkce přípravného řízení. Soud prvního stupně správně srovnal případ žalobkyně s případem spoluobžalované xxx Energetického regulačního úřadu, která byla odškodněna v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 2 vedeném pod sp. zn. 15 C 248/2015 ve výši 600 000 Kč. Soud prvního stupně správně poukázal na to, že na rozdíl od této poškozené u žalobkyně došlo k masivnějším zásahům ve všech sférách osobnosti. Došlo k jejímu zatčení před zraky spolupracovníků, došlo k zásahu v profesní sféře, kdy na rozdíl od Ing. A. V., která po celou dobu trestního stíhání zůstala v původní pozici xxx Energetického regulačního úřadu, byla žalobkyně ze své pozice odvolána, a nakonec propuštěna a její profesní život byl tedy bezpochyby velmi citelně zasažen. Především však, na rozdíl od srovnávaného případu, byla žalobkyně po dobu 223 dnů na základě pravomocného odsuzujícího rozsudku omezena na svobodě výkonem trestu odnětí svobody, a i když je samotný výkon nezákonně vykonaného trestu odnětí svobody odškodňován samostatně, je třeba tuto skutečnost zohlednit zásadním způsobem i při odškodnění nemajetkové újmy vztahující se k nezákonnosti trestního stíhání. Odvolací soud tedy přes to, že soud prvního stupně dospěl ke správným skutkovým závěrům a v podstatě i správně věc hodnotil po právní stránce, přihlédl ke specifickým posuzované věci (nevybíravému způsobu zatčení žalobkyně, jejímu konečnému odsouzení, a především výkonu části trestu odnětí svobody) a mimořádnému dopadu trestního stíhání do života žalobkyně, považuje za přiměřené odškodnění odpovídající trojnásobku toho, co bylo přiznáno ve srovnávaném případě Ing. A.V.. Žalobkyni tedy náleží částka odškodnění za nezákonné trestní stíhání ve výši 1 800 000 Kč, která, byť přes její mimořádnou výši oproti srovnávanému případu, odpovídá specifickým posuzovaného případu.

26. Odvolací soud proto žalobkyni přiznal i dalších 1 050 000 Kč (soudem prvního stupně již bylo žalobkyni přiznáno 750 000 Kč).
27. Pokud jde o nárok žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné odnětí svobody vzniklé výkonem jí uloženého trestu v délce 223 dnů od 3. 5. 2018 do 11. 12. 2018, vycházel soud prvního stupně z judikatury Nejvyššího soudu, především rozsudku ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, který se zabývá otázkou zadostiučinění za omezení osobní svobody rozhodnutím o vazbě a přiznal (shodně se žalovanou) žalobkyni částku odškodnění ve výši 1 500 Kč za jeden den odnětí svobody, tedy celkem částku 334 500 Kč, která byla žalovanou vyplacena dobrovolně. Odvolací soud však vyšel z toho, že výše citovaná judikatura Nejvyššího soudu týkající se valorizace finančního zadostiučinění za nemajetkovou újmu za nepřiměřenou délku řízení se na posouzení nároku na zadostiučinění za omezení osobní svobody neuplatní, neboť referenčním kritériem pro odškodnění délky řízení byla rozhodovací praxe ESLP, kdežto odškodnění ostatních újem musí odpovídat ekonomickým poměrům České republiky. Odvolací soud proto přihlédl ke společenskému vývoji a ztrátě reálné hodnoty peněz v čase (inflaci), neboť od roku 2012 již uplynulo více než deset let a reálná hodnota peněz za tuto dobu citelně klesla, a s ohledem na mimořádné okolnosti posuzované věci, kdy žalobkyně byla bezúhonnou osobou, výkon trestu odnětí svobody velmi citelně zasáhl do jejího osobního života ve všech jeho složkách, považuje odvolací soud za odpovídající zadostiučinění ve výši 3 000 Kč za jeden den odnětí svobody.
28. Z těchto důvodů odvolací soud žalobkyni přiznal dalších 334 500 Kč.
29. Soud prvního stupně dále přiznal žalobkyni nárok na ušlý plat, a to za období od 26. 10. 2012 do 3. 8. 2015 ve výši 572 424 Kč (dále též jen „první období“), za období od 4. 8. 2015 do 17. 1. 2018 ve výši 1 600 100 Kč (dále též jen „druhé období“) a za období od 18. 1. 2018 do 30. 6. 2020 ve výši 2 124 973 Kč. Žalobkyně však požadovala další částku odpovídající rozdílu osobních příplatků za všechna tři období, které jí soud prvního stupně nepřiznal, aniž by tento svůj závěr jakkoli odůvodnil. V této části je proto rozhodnutí soudu prvního stupně nepřezkoumatelné. Stejně jako v části namítané žalovanou ohledně nemocenské, kterou, když by žalobkyně pobírala (podle tvrzení žalované v dubnu, květnu a prosinci 2013 a únoru až dubnu 2018), by neměla nárok na ušlou mzdu. Soud prvního stupně se rovněž nezabýval námitkou žalované týkající se neexistence služebního místa žalobkyně v období od 1. 1. 2020 do 30. 6. 2020.

Shodu s prvopisem potvrzuje P.V.

30. Naopak, pokud jde o přiznanou náhradu za nevyčerpanou dovolenou ve výši 173 163 Kč, považuje odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně za správné a k jeho argumentaci nemá, co by doplnil, neboť žalobkyně si dovolenou nevyčerpala a má proto na její náhradu nárok.
31. Taktéž, pokud jde o žalobkyní uplatněné nároky na náklady obhajoby a cestovní náklady samotné žalobkyně, odvolací soud plně odkazuje na argumentaci uvedenou v rozsudku soudu prvního stupně, který je v této části správný, a odvolací soud, aniž by parafrázoval argumentaci uvedenou v napadeném rozsudku, nemá, co dalšího by k těmto nárokům dodal.
32. Z výše uvedených důvodů proto odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II. co do částek 293 386 Kč (nemocenská) a 12 000 Kč (neexistence pracovního místa žalobkyně v období od 1. 1. 2020 do 30. 6. 2020) a zamítavém výroku co do částky 50 000 000 Kč (zničení rodinného života a možnosti počít dítě) a 406 890 Kč (rozdíl osobních příplatků) podle § 219a odst. 1 písm. a), b) zrušil a věc podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Odvolací soud dále v zamítavém výroku III. podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobkyni přiznal dalších 1 050 000 Kč (nemajetková újma z nezákonného trestního stíhání) + 334 500 Kč (nemajetková újma za nezákonné trestní stíhání) + 64 128 Kč (nemajetková újma za nepřiměřenou délku řízení). Ve zbývajících částech těchto výroků, které byly odvoláním dotčeny, odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil.
33. V dalších nárocích (na zaplacení znaleckých posudků, hovorné z výkonu trestu odnětí svobody, zaplacení léků v souvislosti s výkonem trestu a nákladů civilního života) zůstal rozsudek soudu prvního stupně odvoláními účastníků nedotčen (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).
34. Na soudu prvního stupně bude, aby shora uvedené nároky žalobkyně (nárok na ušlou mzdu v období, kdy měla žalobkyně být na nemocenské, nárok na ušlou mzdu v období, kdy pracovní místo žalobkyně nemělo existovat a nárok na rozdíl osobních příplatků) znovu posoudil.
35. O nákladech řízení před soudy všech stupňů rozhodne soud prvního stupně v dalším řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku, v potvrzené a změněné části, lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení; přípustnost dovolání přezkoumá za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř. dovolací soud.

Praha 7. června 2023

JUDr. Aleš Šťastný v. r.
předseda senátu